

T Á J É K O Z T A T Ó *
*az államháztartás központi alrendszerének
2017. május végi helyzetéről*

2017. június

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

A legfrissebb növekedési és beruházási adatok is egyértelműen bizonyítják, hogy a meghozott kormányzati intézkedések sikeresek és eredményesek. A költségvetés ennek elérésében pedig jelentős szerepet vállal: az államháztartás stabilitásának fenntartása mellett képes hatékonyan támogatni a gazdasági és társadalmi célok megvalósulását, aminek köszönhetően Magyarország erősödik.

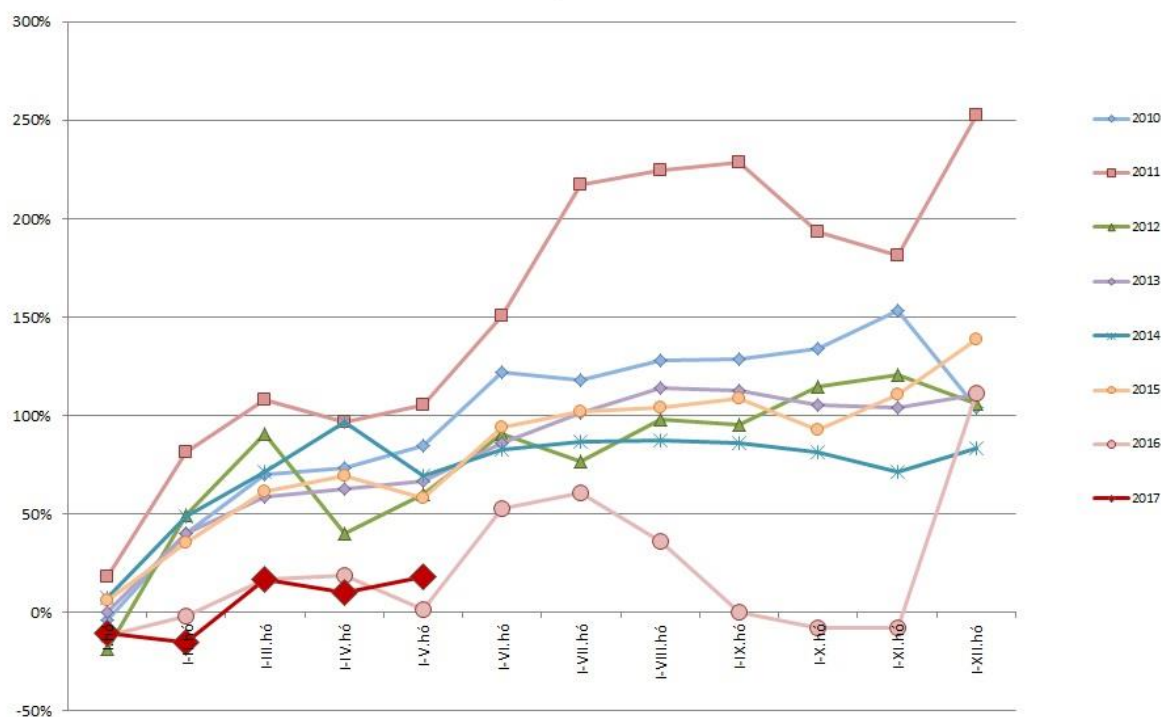
Az államháztartás központi alrendszerének 2017. május végi halmozott hiánya 213,4 milliárd forintot tett ki. Ezen belül a központi költségvetés 180,1 milliárd forintos, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai 85,9 milliárd forintos deficittel zártak, míg az elkülönített állami pénzalapok 52,6 milliárd forintos többletet értek el. 2016 első öt hónapjában az államháztartás központi alrendszere 13,2 milliárd forintos hiányt mutatott. Idén májusban a központi alrendszer 91,9 milliárd forintos hiánnyal zárt.

Az államháztartási adatok mögött főként a kormány azon költségvetés-politikai intézkedései (otthonteremtési program felfutása, a tavaly novemberi hatéves bér-megállapodás hatásai) húzódnak meg, amelyek érdemben járultak hozzá ahhoz, hogy a magyar gazdaság teljesítménye három éve nem látott mértékben, az előzetes adatközlésnél is gyorsabban, 4,2%-kal növekedett 2017 első negyedében az előző év azonos időszakához képest.

Ennek pozitívumai természetesen megjelennek a költségvetésben is, hiszen a foglalkoztatás és a fogyasztás bővülése nyomán folyamatosan emelkednek a különféle adóbevételek (főként az általános forgalmi adó, a személyi jövedelemadó és a bérekhez kapcsolódó járulékok). Az egyszeri bevételek tekintetében a termőföld-értékesítésből származó befizetések emelhetők ki, valamint a kifizetett uniós támogatások utólagos megtérítése a nemzeti büdzsének.

Az Országgyűlés 2017. június 15-én szavazta meg a 2017-es költségvetés módosítását. Ebben egyrészt átvezetésre kerültek az elmúlt időszakban meghozott kormányzati intézkedések gazdasági hatásai, másrészt számos szakpolitikai terület mellett a versenyképesség további erősítésére is többletforrás került biztosításra. Mindez azonban nem veszélyezteti sem a 2,4%-os éves hiánycél teljesülését, sem pedig a GDP-arányos államadósság év végére várható további csökkenését.

A központi alrendszer egyenlege az előirányzat százalékában

Az államháztartás központi alrendszerének 2017. május végi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

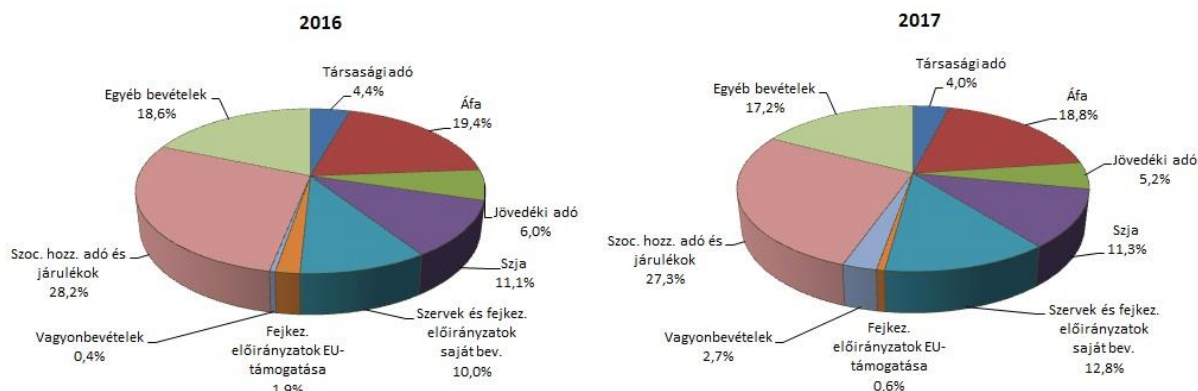
	2016. évi előzetes tény milliárd forintban (1)	2016. I-V. hó tény milliárd forintban (2)	előzetes tény=100% Index (%) (2/1)	2017. évi törvényi előirányzat milliárd forintban (1)	2017. I-V. hó tény milliárd forintban (2)	előirányzat=100% Index (%) (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-771,6	-98,9	12,8	-1 204,0	-180,1	15,0
bevétel:	12 404,5	4 144,3	33,4	11 603,8	4 613,6	39,8
kiadás:	13 176,1	4 243,2	32,2	12 807,8	4 793,7	37,4
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	-1,5	36,8		37,6	52,6	139,9
bevétel:	615,4	242,5	39,4	649,6	256,1	39,4
kiadás:	616,9	205,7	33,3	612,0	203,5	33,3
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	-75,2	48,9		0,0	-85,9	
bevétel:	5 135,4	2 137,6	41,6	5 177,9	2 108,6	40,7
kiadás:	5 210,6	2 088,7	40,1	5 177,9	2 194,5	42,4
Egyenleg összesen	-848,3	-13,2	1,6	-1 166,4	-213,4	18,3
bevétel:	18 155,3	6 524,4	35,9	17 431,3	6 978,3	40,0
kiadás:	19 003,6	6 537,6	34,4	18 597,7	7 191,7	38,7

A KÖZPONTI ALRENDSZER PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK ALAKULÁSA

1. A FŐBB BEVÉTELEK

A központi alrendszer 2017. május végi 6978,3 milliárd forint összegű bevételei az előző év azonos időszakához képest 453,9 milliárd forinttal magasabb összegben alakultak. Ezen belül kiemelhető, hogy jelentősen növekedtek az általános forgalmi adóból, a személyi jövedelemadóból, a biztosítottak által fizetett nyugdíj-, egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulékokból származó bevételek. Mindezek mellett lényegesen magasabb összegben teljesültek az állami vagyonnal kapcsolatos befizetések (döntő részben a termőföld-értékesítési bevételek), az uniós támogatások utólagos megtérítése, valamint a költségvetési szervek és a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok saját bevételei is.

A központi alrendszer főbb bevételeinek megoszlása

A bevételek közül a **társasági adóból** az év első öt hónapjában 276,1 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az előző év azonos időszakának értékétől 9,3 milliárd forinttal maradt el. A bevételek előző évhez viszonyított elmaradásában szerepet játszik a 2017-től hatályos egységes, 9%-os adókulcs alapján meghatározott, korábbinál alacsonyabb adóelőleg-kötelezettség.

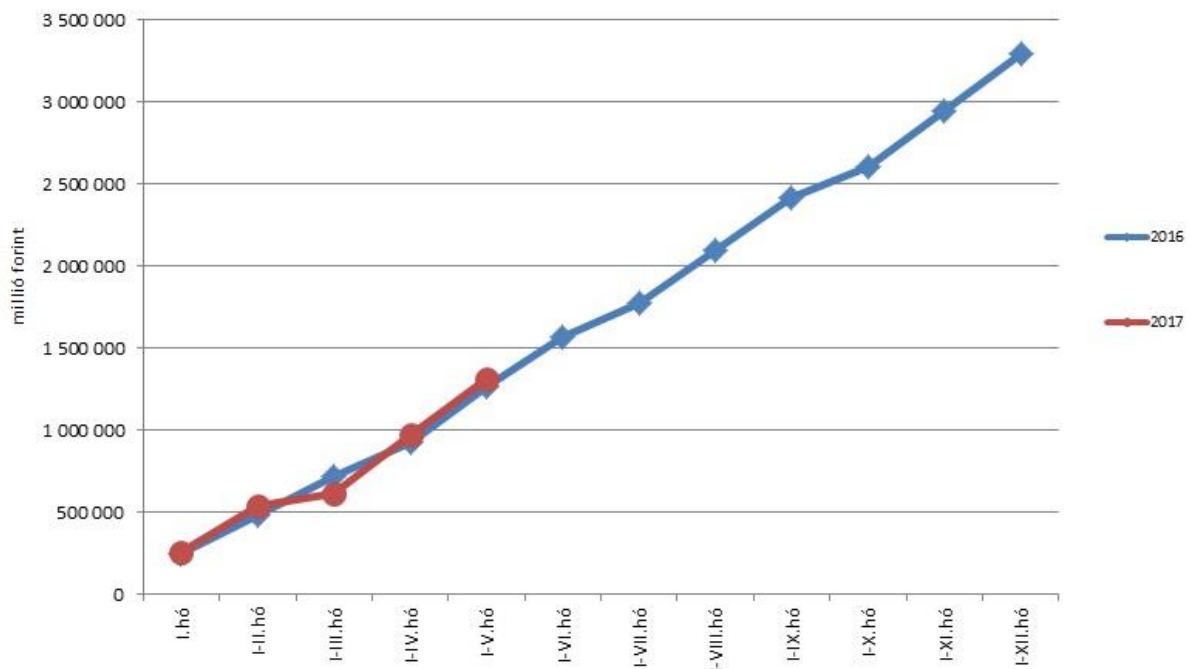
Az **egyéb központosított bevételekből** május végéig összesen 176,9 milliárd forint bevétel teljesült, amely a törvényi előirányzat 44,7%-ának felel meg. Ezen belül kiemelendő az elektronikus útdíj 65,9 milliárd forintot kitevő összege.

Egyéb központosított bevételek alakulása (millió forintban)

Megnevezés	2016. I-V. hó	2017. I-V. hó	Eltérés	
			millió forint	%
Rehabilitációs hozzájárulás	34 756,3	37 443,1	2 686,8	107,7
Környezetvédelmi termékdíjak	19 301,2	24 754,7	5 453,5	128,3
Vízkeszletjárulék	5 891,3	4 105,7	-1 785,6	69,7
Hulladéklerakási járulék	4 457,9	4 000,1	-457,8	89,7
Elektronikus útdíj	60 120,6	65 892,6	5 772,0	109,6
Korkedvezmény-biztosítási járulék	-3,5	-0,1	3,4	2,9
Időalapú útdíj	27 837,3	32 040,6	4 203,3	115,1
Bírságok	14 420,8	6 848,2	-7 572,6	47,5
Egyéb tételek összesen	1 738,1	1 822,5	84,4	104,9
Összesen	168 520,0	176 907,4	8 387,4	105,0

Az év első öt hónapjában az **általános forgalmi adóból** 1314,9 milliárd forint bevétel keletkezett a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi bevételnél 51,9 milliárd forinttal magasabb. A bruttó általános forgalmi adó-bevételek alakulását az alábbi grafikon szemlélteti:

Általános forgalmi adó

A befizetések és a kiutalások alakulása a következők szerint változott:

Általános forgalmi adó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I - V. hó	2017. I - V. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	2 274,7	2 439,5	164,8	107,2
Kiutalás	1 011,7	1 124,6	112,9	111,2
Egyenleg	1 263,0	1 314,9	51,9	104,1

A befizetések növekedése a belföldi és az import utáni áfabevételnek köszönhető, melyet részben kompenzált a dohánytermékek utáni alacsonyabb befizetés. Az import utáni befizetések növekedését a forgalom bővülése magyarázza. A dohánytermékek utáni bevételek csökkenésének háttérében a jogszabályváltozásra adott piaci reakciók állnak. A magasabb kiutalások háttérében az adózói minősítéshez köthető kiutalási határidők változása áll.

A **jövedéki adóból** származó bevétel az év első öt hónapjában 365,6 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 26,0 milliárd forinttal alacsonyabb. A bevételek megoszlása a következők szerint alakult:

Jövedékiadó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I - V. hó	2017. I - V. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Üzemanyag jövedéki adó	217,2	236,6	19,4	108,9
Dohánygyártmány jövedéki adó	140,4	94,6	-45,8	67,4
Egyéb termék jövedéki adó	34,0	34,3	0,3	100,9
Import jövedéki adó és energiaadó	0,0	0,1	0,1	
Jövedéki adók összesen	391,6	365,6	-26,0	93,4

A bevételek 2017. évi csökkenését a dohánytermékek utáni bevételek csökkenése okozza, melynek háttérében a jogszabályváltozásra adott piaci reakciók állnak. Az üzemanyagok esetében a befizetések emelkedését az üzemanyag forgalmának növekedése mellett az üzemanyagokra vonatkozó adómérték-emelkedés magyarázza. Az egyéb termékeknél a növekedést a népegészségügyi termékadót érintő törvényi változások miatti készletezési hatás okozza.

A **pénzügyi tranzakciós illetékből** származó bevétel az év első öt hónapjában 89,7 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 6,9 milliárd forinttal magasabb. A növekedés háttérében a Kincstár és a pénzforgalmi szolgáltatók magasabb befizetése áll.

A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele az év első öt hónapjában 786,2 milliárd forint volt, amely 64,8 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. A bázisidőszaktól való eltérés oka a magasabb bérkiáramlás miatti

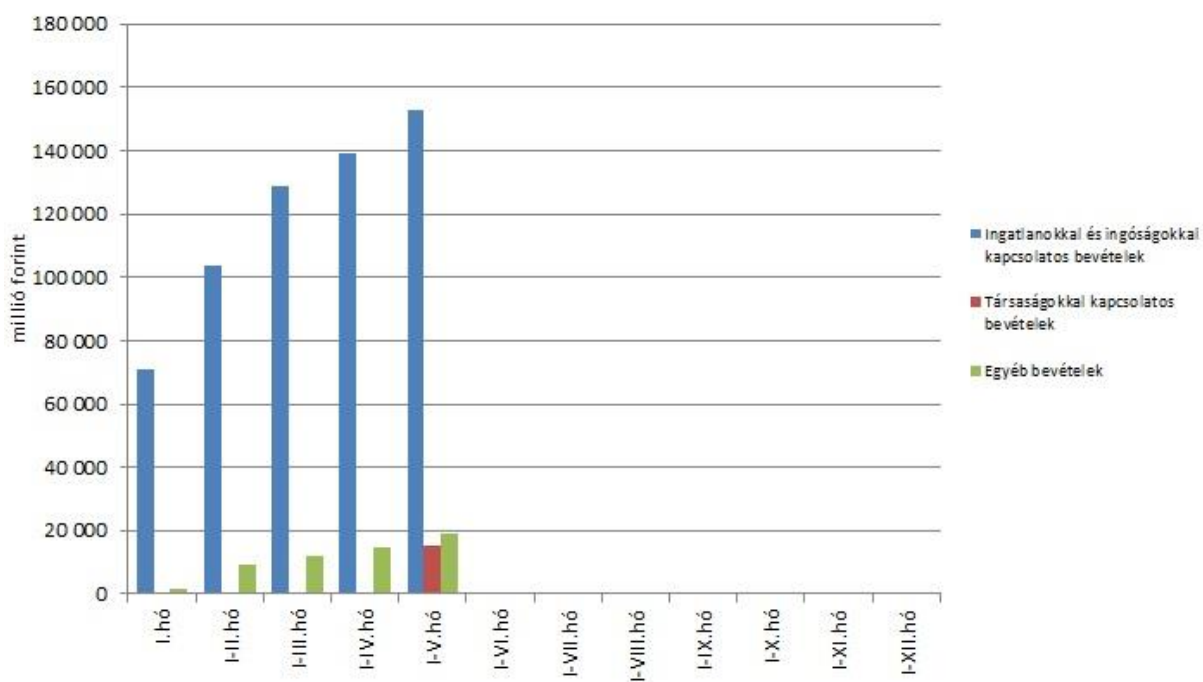
befizetésnövekedés volt. Az előző év azonos időszakához képest a befizetések és a kiutalások arányát a következő táblázat részletezi:

Személyi jövedelemadó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I - V. hó	2017. I - V. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	770,2	842,3	72,1	109,4
Kiutalás	48,8	56,1	7,3	115,0
Egyenleg	721,4	786,2	64,8	109,0

Az **állami vagyonnal kapcsolatos befizetések** május végi összege 186,7 milliárd forint volt, melynek meghatározó tétele (140,9 milliárd forint) a termőföld-értékesítésből származott. A bevételek összetételét a következő diagram szemlélteti:

Állami vagyonnal kapcsolatos befizetések a 2017. évben

Az „Egyéb uniós bevételek” mérlegsoron belül az **„Uniós támogatások utólagos megtérítése”** sor 2017. évi első öthavi egyenlege nem változott, továbbra is 44,5 milliárd forint, ami az éves előirányzat 144,2%-os teljesítését jelenti. A magas teljesülés legfőbb oka az, hogy az államháztartásról szóló törvény 2016. évi módosításából eredően a 2007-2013-as programozási időszak operatív programjaira teljesített bizottsági utalások teljes összege ezen a mérlegsoron jelenik meg. Ezen az előirányzaton további bevételként jelennek meg a 2007 előtti uniós programok záró egyenlegeinek a megtérülései.

A **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származó május végi bevételek alakulását a következő táblázat mutatja be:

A szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származó bevételek alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I-V. hó	Az alap I-V. havi bevételén belüli aránya (%)	2017. I-V. hó	Az alap I-V. havi bevételén belüli aránya (%)	Eltérés	
					Mrd Ft	%
Nyugdíjbiztosítási Alap	1275,4	98,9	1221,4	98,9	-54,0	95,8
Egészségbiztosítási Alap	504,1	59,4	532,3	60,9	28,2	105,6
Nemzeti Foglalkoztatási Alap	63,4	34,9	152,5	75,5	89,1	240,5
Összesen	1842,9		1906,2		63,3	103,4

A **Nyugdíjbiztosítási Alap** I-V. havi bevételeinek döntő része, 98,9%-a a **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származik. A szociális hozzájárulási adó és járulékok előző évhez viszonyított elemzésekor figyelembe kell venni, hogy 27%-ról 22%-ra csökkent az adó mértéke, valamint, hogy 2017-ben tovább változott a szociális hozzájárulási adó megosztási aránya. A Nyugdíjbiztosítási Alap részesedése az előző év azonos időszakához képest 79,43%-ról 71,61%-ra módosult. Az I-V. havi bevétel ennek következtében 54,0 milliárd forinttal maradt el az előző év azonos időszakának bevételétől.

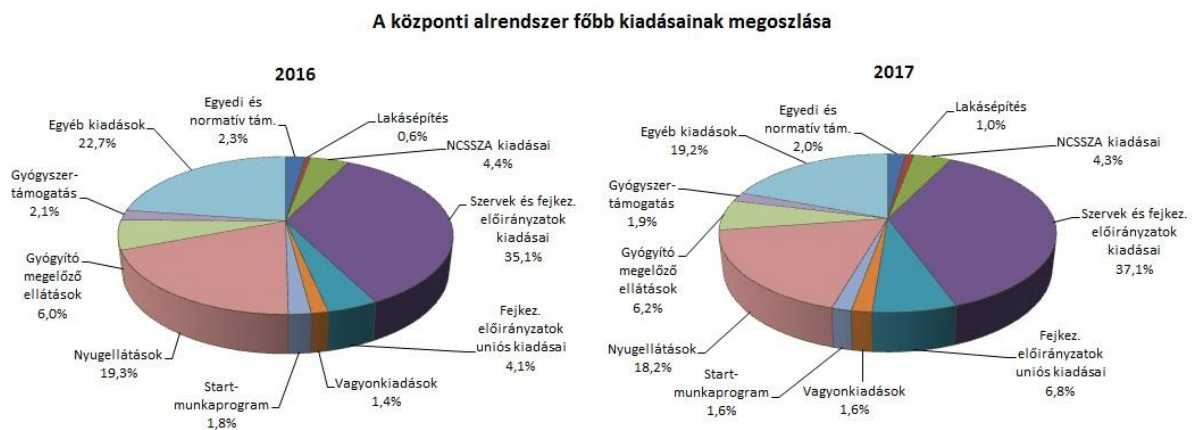
Az **Egészségbiztosítási Alap** esetében a **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** (munkáltatói és biztosított egészségbiztosítási járulék) származó I-V. havi bevétel az alap összes bevételének 60,9%-át tette ki. A 2017. évi folyamatokat befolyásolja a szociális hozzájárulási adó mértékének 5 százalékponttal történő csökkentése. Az év első öt hónapjában befolyt 532,3 milliárd forintból 211,1 milliárd forint a szociális hozzájárulási adóból (39,7%), 321,2 milliárd forint a biztosított egészségbiztosítási járulékból (60,3%) származott. A biztosított egészségbiztosítási járulék az előző év azonos időszakához viszonyítva 12,5%-kal bővült.

A szociális hozzájárulási adó **Nemzeti Foglalkoztatási Alapot** (NFA) megillető részéből az I-V. hónapban 81,3 milliárd forint bevétele származott az NFA-nak. A fennmaradó részt az egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék NFA-t megillető hányada tette ki. Ezzel szemben 2016-ban az NFA 63,4 milliárd forintot kitevő bevétele csak a járulékból származott, ugyanis az NFA – a 2016. évi költségvetési törvényt módosító 2016. évi LXXVI. törvény alapján – a szociális hozzájárulási adó 2016. július 1-jét követően megfizetett összegéből részesült először. Az NFA-t a szociális hozzájárulási adó 2017-ben megfizetett összegének 7,89%-a illeti meg, míg 2016-ban ez a rész 5,17% volt.

Az **Egészségbiztosítási Alap** összes bevételének 9,8%-a az **egészségügyi hozzájárulásból** származó bevétel. 2017. I-V. hónapjában az alapnak ebből 85,7 milliárd forint bevétele keletkezett.

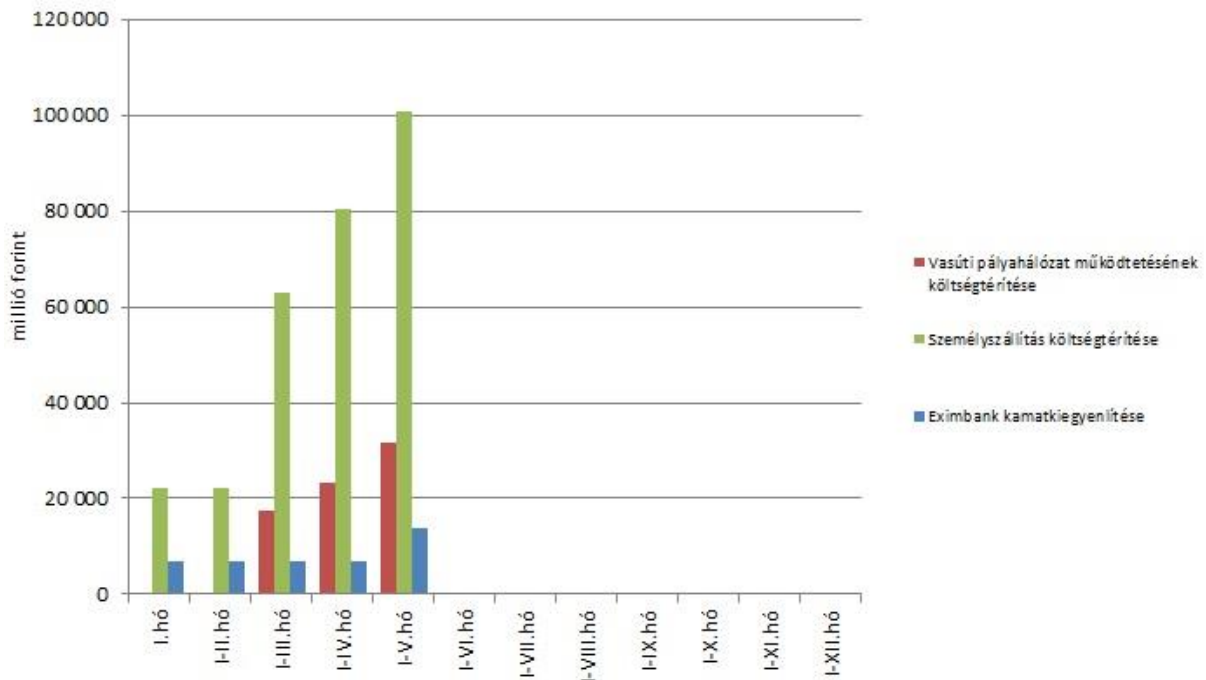
2. A FŐBB KIADÁSOK

A központi alrendszer 2017. május végi 7191,7 milliárd forint összegű kiadásai 654,1 milliárd forinttal teljesültek magasabb összegben, mint az elmúlt év azonos időszakában, mely elsősorban a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásainak, valamint a költségvetési szervek és a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok hazai kiadásainak előző évhez viszonyított növekedésével függ össze. Emellett jelentős mértékben meghaladták a 2016. évi első öthavi kiadásokat a lakásépítési támogatásokra, a gyógyító-megelőző ellátásokra és a nyugellátásra fordított összegek is.

Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások az év első öt hónapjában 146,2 milliárd forintot tettek ki, amely összeg nagyságrendileg megegyezik a tavalyi év azonos időszakában történt teljesítés értékével. A kiadások meghatározó tételeit a közösségi közlekedés és a vasúti pályahálózatok működtetése finanszírozását illetően közszolgáltatási szerződésekben, az Eximbank Zrt. részére nyújtott kamatkiegyenlítés esetében pedig jogszabályban meghatározott ütemezés alapján fizeti az állam. A főbb tételek alakulását a következő diagram szemlélteti:

Egyedi és normatív támogatások a 2017. évben

A **lakásépítési támogatásokra** fordított kiadások a 2017. év első öt hónapjában 68,5 milliárd forintot tettek ki, ami 73,9%-kal magasabb a 2016. év azonos időszakához viszonyítva. Az eltérés hátterében a lakástakarék-pénztári megtakarításokat és a Családi Otthonteremtési Kedvezményt igénybe vevők létszámának növekedése áll. Ezenfelül az árfolyam és a referenciahozamok, valamint a további konstrukciókat igénybe vevők létszámának alakulása is befolyásolta a kifizetéseket.

A **Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap** a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza.

A főbb támogatásokat a következő táblázat részletezi:

A Nemzeti Család-és Szociálpolitikai Alap kiadásainak alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I-V. hó	2017. I-V. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Családi támogatások	173,1	207,8	34,7	120,0
<i>Ebből:</i>				
<i> családi pótlék</i>	133,9	162,4	28,5	121,3
<i> gyermekgondozást segítő ellátás</i>	26,6	31,5	4,9	118,4
<i> életkezdési támogatás</i>	3,2	3,6	0,4	112,5
Korhatár alatti ellátások	52,2	39,2	-13,0	75,1
<i>Ebből:</i>				
<i> korhatár előtti ellátás és balettművészeti életjáradék</i>	18,8	7,5	-11,3	39,9
<i> szolgálati járandóság</i>	33,4	31,7	-1,7	94,9
Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások	55,7	55,5	-0,2	99,6
<i>Ebből:</i>				
<i> járási szociális feladatok ellátása</i>	30,7	27,2	-3,5	88,6
<i> fogyatékosági támogatás és vakok személyi járadéka</i>	14,3	17,3	3,0	121,0
<i> politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítések</i>	5,7	6,2	0,5	108,8
Különféle jogcímen adott térítések	9,6	9,8	0,2	102,1
<i>Ebből:</i>				
<i> közgyógyellátás</i>	6,6	6,9	0,3	104,5
Összesen	290,6	312,3	21,7	107,5

A **családi támogatásokra** idén az év első öt hónapjában összesen 207,8 milliárd forintot fordítottak, május hónapban – technikai okok miatt – a folyósító szerv számára átutalásra került egyes családtámogatások június havi fedezete is. A családi támogatásokon belül jelentősen kiemelkedett a családi pótlékre kifizetett 162,4 milliárd forintos összeg. Az életkezdési támogatás esetében idén februárban 693,2 ezer gyermek részére összesen 0,4 milliárd forint éves kamat került jóváírásra, illetve márciusban 0,9 milliárd forint összegben sor került a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára az ún. második utalási összeg folyósítására is. A **korhatár alatti ellátások** esetében a csökkenés döntő részben a korhatár előtti ellátásoknál következett be, tekintettel arra, hogy az érintettek időközben betöltötték a rájuk vonatkozó nyugdíjkorhatárt, így teljes jogú öregségi nyugdíjra lettek jogosultak. (Ezen létszámcsökkenés hatása meghaladta az ellátások januárban végrehajtott emelésének (1,6%) a hatását.) A **jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások** közül a legnagyobb összeget a járási szociális feladatok ellátására fordították, amely az ápolási díj, az időskorúak járadéka, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás forrását tartalmazza. A politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítésekre fordított összeg (6,2 milliárd forint) mintegy félmilliárd forinttal haladta meg az előző évi kifizetést, tekintettel a XX. századi diktatúrák áldozatainak járó, politikai rehabilitációs célú nyugdíj-kiegészítésekkel kapcsolatos kormányrendeletek módosításáról szóló 28/2017. (II. 13.) kormányrendeletben előírt 60%-os emelésre. A fogyatékosági támogatás esetében – hasonlóan a családi

támogatásokhoz – már májusban átutalásra került a folyósító szerv részére a júniusi ellátás fedezete. A **különbéle jogcímen adott térítések**re az év első öt hónapjában kifizetett összeg az előző évi teljesítést kismértékben haladta meg. A térítéseken belül a legtöbbet, 6,9 milliárd forintot a közgyógyellátásra fizették ki.

A **helyi önkormányzatok** 2017. évi feladataihoz a hatályos költségvetési törvény 641,1 milliárd forint állami támogatást biztosít, amely a 2016. évi 674,3 milliárd forint törvényi módosított előirányzatnál 33,2 milliárd forinttal alacsonyabb. Az eltérés alapvető oka, hogy 2017. január 1-jétől a 3000 lakos feletti településeken működő köznevelési intézmények működtetési feladata átkerült az állami intézményfenntartóhoz, mintegy 27,3 milliárd forint értékben csökkentve ezáltal a IX. fejezet egyes támogatási előirányzatait. Ezenkívül több – jellemzően fejlesztési célú – támogatás kifutott, illetve szűnt meg, további 5,9 milliárd forinttal csökkentve a IX. fejezet támogatásait.

A jelentősebb tételek alakulását a következő táblázat mutatja:

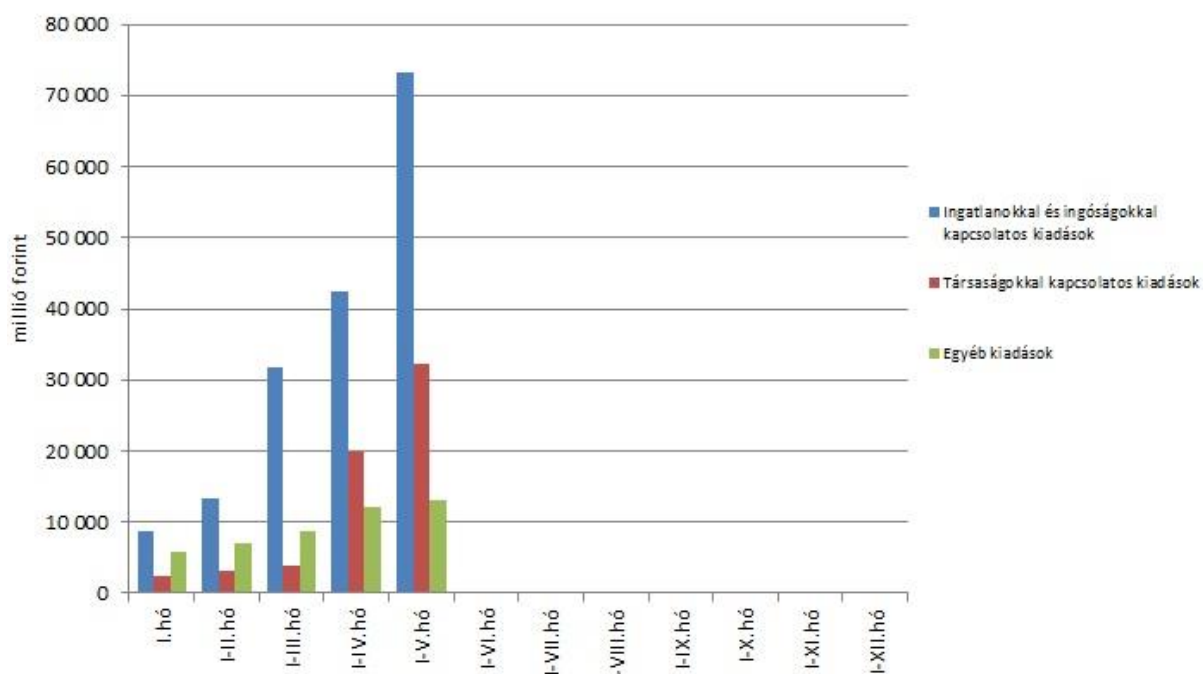
A helyi önkormányzatok támogatásának alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I-V. hó	2017. I-V. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása	240,4	240,0	-0,4	99,8
<i>A helyi önkormányzatok működésének általános támogatása</i>	65,3	65,3	0	100,0
<i>A települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása</i>	73,6	73,8	0,2	100,3
<i>A települési önkormányzatok egyes szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatása</i>	86,0	85,7	-0,3	99,7
<i>A települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása</i>	15,5	15,2	-0,3	98,1
Helyi önkormányzatok kiegészítő támogatása	4,3	3,4	-0,9	79,1
Költségvetési szerveknél foglalkoztatottak kompenzációja	3,1	2,0	-1,1	64,5
Év közben létrejött új jogcímek kiadásai	16,1	19,7	3,6	122,4
Összesen	263,9	265,1	1,2	100,5

A „Hozzájárulás az EU költségvetéséhez” mérleg soron a 2017. év első öt hónapjában teljesített összeg (109,4 milliárd forint) a tervezettnél megfelelően alakult, és az éves előirányzat 34,5%-os teljesítését jelenti. Az idei hozzájárulás 16,7 milliárd forinttal maradt el a 2016. év első öt hónapjában teljesített összegtől.

Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** május végi összege 118,6 milliárd forint volt, amelynek meghatározó tételét az ingatlanprojektek kiadásai és az ahhoz kapcsolódó áfafizetések (együttesen 70,8 milliárd forint) jelentették. A vagyonszármazékok főbb tételeit a következő grafikon mutatja:

Állami vagyonnal kapcsolatos kiadások a 2017. évben

Az elkülönített állami pénzalapok kiadásai közül jelentősebb összeget tett ki a **Nemzeti Foglalkoztatási Alapból (NFA) finanszírozott Start-munkaprogram kiadása**, mely május végéig 114,6 milliárd forintban alakult. Ez az előző év azonos időszakában teljesített összegtől 5,4 milliárd forinttal maradt el. Az eltérésben szerepet játszik az, hogy idén kevesebb keretösszeg áll rendelkezésére a kormányhivatalok részére, mind a decentralizált keret (önkormányzati közfoglalkoztatás), mind a központi keret (országos közfoglalkoztatási programok, járási startmunka mintaprogramok) tekintetében. Ennek oka az, hogy ezen előirányzatról 30,0 milliárd forintos átcsoportosítás történt – az egyes munkaerőpiaci intézkedésekről szóló kormányhatározat alapján – a foglalkoztatási és képzési támogatások előirányzat javára, a közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő belépés elősegítése érdekében.

A társadalombiztosítás pénzügyi alapjain belül nagyságrendileg kiemelkedő tétel volt a **Nyugdíjbiztosítási Alapnál a nyugellátásokra** fordított 1306,0 milliárd forint, ami kismértékben meghaladta az éves törvényi előirányzat időarányos mértékét. Az időarányost meghaladó I-V. havi teljesülést a 2016. év végére megnövekedett korbetöltött öregségi nyugellátotti létszám okozza, amelyet azonban a 2017. év első félévétől ismét érvényesülő korhatáremelés mérsékel. Az I-V. havi kifizetések tartalmazzák a 2016. december 31-ig megállapított ellátásokra vonatkozó január havi 1,6%-os nyugdíjemelés összegét. Az előző év azonos időszakához képest nyugdíjakra 41,3 milliárd forinttal, 3,3%-kal költött többet a költségvetés, ezen belül a korbetöltött

öregségi nyugdíjakra 37,7 milliárd forinttal, a nők 40 éves szolgálati jogviszonyával igényelhető ellátásra 5,3 milliárd forinttal több pénz került kifizetésre, mint tavaly az első öt hónapban.

Az **Egészségbiztosítási Alap** összes kiadásának 28,5%-át a **pénzbeli ellátásokra** fordított összeg adta. Az ellátások részletes bemutatását a következő táblázat tartalmazza:

Az Egészségbiztosítási Alap pénzbeli ellátásokra fordított kiadásainak alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I-V. hó	2017. I-V. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Pénzbeli ellátások	241,8	251,4	9,6	104,0
<i>Ebből:</i>				
<i>Rokkantsági, rehabilitációs ellátások</i>	131,2	123,5	-7,7	94,1
<i>Gyermekgondozási díj</i>	51,4	60,9	9,5	118,5
<i>Táppénz</i>	35,2	40,4	5,2	114,8

Az ebbe a körbe tartozó rokkantsági és rehabilitációs ellátásokra fordított kiadás már tartalmazza a januárban végrehajtott 1,6%-os ellátásemelés hatását is.

Az Egészségbiztosítási Alapon belül a legnagyobb kiadási előirányzatot képező **gyógyító-megelőző ellátásokra** kifizetett összeg 447,4 milliárd forint volt az év első öt hónapjában, ez 52,2 milliárd forinttal több, mint a bázisidőszak összege. Az eltérés oka egyrészt az, hogy a 2016. évi adat még nem tartalmazza a háziiorvosi szolgálatok többlettámogatását, a tavaly ősszel megkezdett béremelés hatását, másrészt idén januárban – a vonatkozó jogszabály alapján – az intézmények kéthavi bértámogatásban részesültek.

Gyógyszertámogatásra 138,2 milliárd forintot költött az egészségbiztosítás, ez 1,0 milliárd forinttal magasabb a 2016. évi május végi összegnél. (A 2017. évi előirányzat nem tartalmazza a „Speciális beszerzésű gyógyszerkiadás” összegét, ez a „Gyógyító-megelőző ellátás” kiadásai között jelenik meg.)

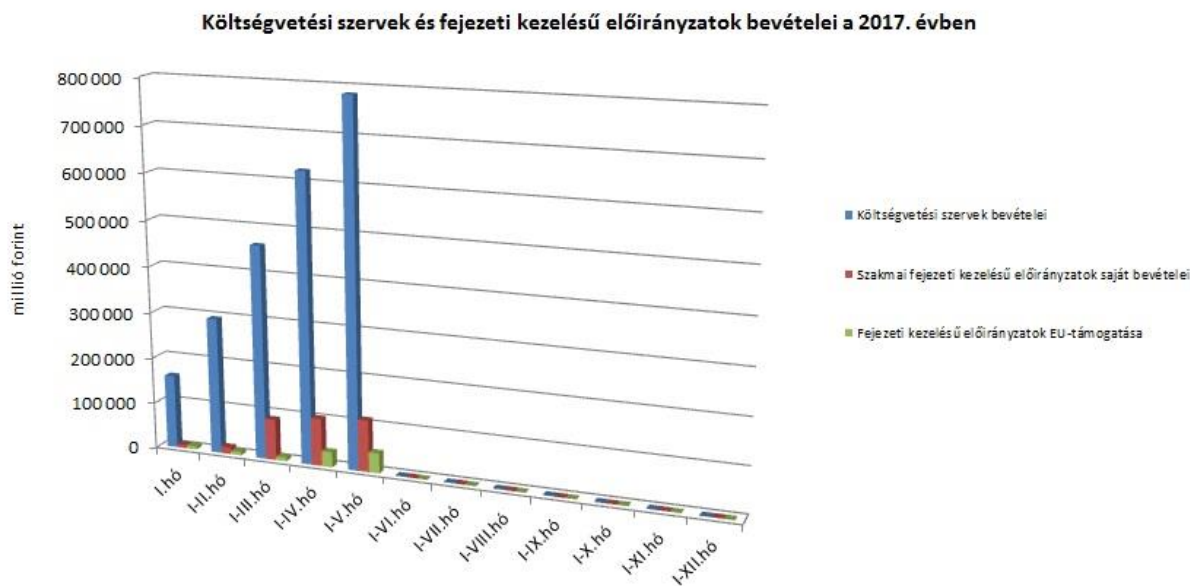
3. A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK ÉS FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK ALAKULÁSA

2017 első öt hónapjában a **központi költségvetési szervek bevételei** összesen 784,4 milliárd forintot tettek ki, mely 29,8%-kal magasabb a 2016. év első öthavi bevételeknél. Az intézmények bevételei közül a következő jelentősebb tételek emelhetők ki: 306,0 milliárd forint az Országos Egészségbiztosítási Pénztár által az intézményeknek utalt támogatás, 80,6 milliárd forint a 2014-2020 közötti kohéziós politikai operatív programok előirányzat-felhasználási számlájáról közvetlenül érkezett bevétel, több intézmény részére, különböző projektek támogatási előlegeként, 38,6 milliárd forint jóváírás a Belügyminisztérium intézményeinél a „Tömeges bevándorlás kezeléséhez kapcsolódó kiadások” törvénysorról, 30,8 milliárd forint jóváírás a Belügyminisztérium és a Honvédelmi Minisztérium intézményeinél a Belügyminisztérium „Terrorellenes intézkedések megvalósításához kapcsolódó kiadások” törvénysorról, valamint 10,2 milliárd forint jóváírás a megyei rendőr-főkapitányságoknál likvid pénzeszközök biztosítása céljából. A két év első öthavi bevételei közötti eltérést többek között a Belügyminisztérium fejezet „Tömeges bevándorlás kezeléséhez kapcsolódó kiadások”, valamint a „Terrorellenes intézkedések megvalósításához kapcsolódó kiadások” törvénysorokról, illetve a 2014-2020 közötti kohéziós politikai operatív programok előirányzat-felhasználási számlájáról közvetlenül érkezett bevételek magyarázzák.

A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok** esetében a **hazai forrásból származó bevételek összege** 2017 első öt hónapjában 111,8 milliárd forint volt, ami 63,2 milliárd forinttal haladta meg az előző évi január-május havi bevételeket. Idén 63,9 milliárd forint jóváírás történt „A 2007-2013 évek közötti operatív programok visszaforgó pénzeszközeinek felhasználása és kezelése” törvénysoron a visszaforgó pénzeszközök kötelezettségvállalással nem terhelt részének visszautalásából adódóan, valamint 22,1 milliárd forint az uniós fejlesztések operatív programjai előirányzat-felhasználási keretszámlájára a lebonyolítási számlákról visszautalt összeg.

Az **uniós előirányzatokon** május végéig 43,4 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az éves előirányzat 2,8%-a. Az időarányostól eltérő teljesülés oka, hogy a 2016. év végén teljesített kiadásokhoz tartozó bevételek beérkezése nagyrészt az év második felétől várható.

A 2017. évi május végi, együttesen közel 940 milliárd forint összegű bevételek megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

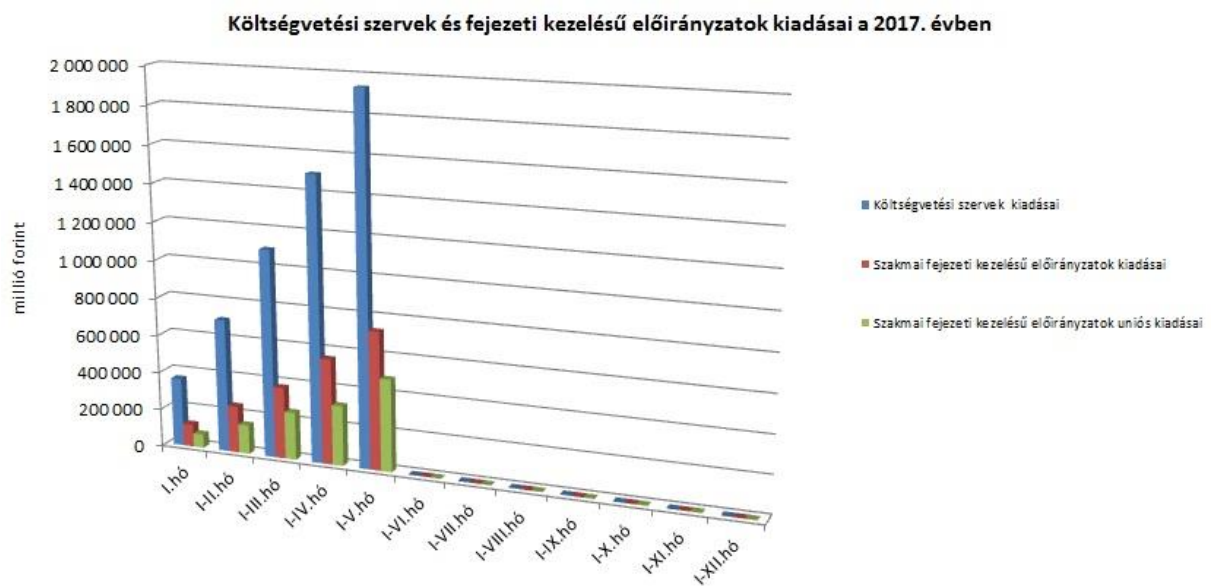
A **költségvetési szervek kiadásai** 2017 első öt hónapjában 1940,3 milliárd forintot tettek ki, amely 17%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában teljesült kiadásokat. Az intézmények teljesítéséből 1168,6 milliárd forintot tett ki a személyi juttatásokra és szociális hozzájárulási adóra, a munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett összeg, amely 123,4 milliárd forinttal magasabb az előző évi e célú kiadásnál. Ezenkívül az alábbi nagyobb összegű kifizetések történtek: 28,7 milliárd forint kifizetése a Büntetésvégrehajtás Országos Parancsnokságánál a rendkívüli migrációs nyomás kezelésével kapcsolatban felmerült költségek fedezetére, 17,6 milliárd forint a Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatal Anyagellátó Raktárbázis részére elsősorban üzemanyag és tárgyi eszközbeszerzésre, 17,6 milliárd forint a Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatalának költségvetéséből a Honvédelmi Minisztérium Elektronikai, Logisztikai és Vagyonkezelő Zrt. részére szolgáltatások kifizetésére, 14,1 milliárd forint a külképviseletek január-június havi devizaellátmányára a külképviseletek igazgatásánál, valamint 10,2 milliárd forint átutalása az Országos Rendőr-főkapitányságtól a megyei rendőr-főkapitányságok részére likvid pénzeszköz biztosítása céljából.

A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatokon belül a hazai forrásból finanszírozott kifizetések** 2017. első öthavi teljesítése 729,7 milliárd forintot tett ki, amely 14,4%-kal haladta meg az előző év azonos időszakának kiadásait. Ezen időszak teljesítéséből az alábbi tételek emelhetők ki: 149,9 milliárd forint kifizetése a normatív finanszírozásra (köznevelési célú humánszolgáltatás és működési támogatás, nem állami felsőoktatási intézmények támogatása, hit- és erkölcsoktatás, tankönyvtámogatás, köznevelési szerződések, szociális célú humánszolgáltatások támogatása), 45,1 milliárd forint az autópálya rendelkezésre állási díj (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium), 39,2 milliárd forint a „Tömeges bevándorlás kezeléséhez kapcsolódó kiadások” törvényi sorról

(Belügyminisztérium), 37,5 milliárd forint kifizetése a „Közúthálózat fenntartás és működtetés” és „Útdíj rendszerek működtetése” törvényi sorról (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium), 32,2 milliárd forint a „Terrorellenes intézkedések megvalósításához kapcsolódó kiadások” törvénytörvénysorról kifizetett összeg (Belügyminisztérium), 26,0 milliárd forint folyósítása a „2017. évi FINA Világbajnokság lebonyolításának támogatása” törvényi sorról (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium), valamint 24,1 milliárd forint kifizetése a „Nemzeti agrártámogatások” törvényi sorról (Földművelésügyi Minisztérium). A két év azonos időszakának kiadásai közötti eltérést többek között a „Tömeges bevándorlás kezeléséhez kapcsolódó kiadások”, a „Terrorellenes intézkedések megvalósításához kapcsolódó kiadások”, valamint a „2017. évi FINA Világbajnokság lebonyolításának támogatása” törvénytörvénysorról kifizetett összegek magyarázzák.

Az **uniós programok** előirányzatain 2017. május végéig összesen 487,1 milliárd forint kifizetés történt, amely az éves előirányzat 23,8%-os teljesítését jelenti, és a tervezettnél megfelelően alakult. Az év során a kiadások döntő részét már az új, 2014-2020-as programozási időszak operatív programjai adják, május hónapban 158,2 milliárd forintot. A legtöbb kiadást az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program, a Gazdaságfejlesztés és Innovációs Operatív Program, valamint a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program teljesítette.

A **2017. évi május végi, együttesen mintegy 3157 milliárd forint összegű kiadások** megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

4. KAMATEGYENLEG

A bevételek és kiadások egyenlegeként adódó 264,9 milliárd forint összegű **nettó kamatkiadás** 15,1 milliárd forinttal lett alacsonyabb az előző év azonos időszakához képest, mely a kamatfizetések éven belüli eltérő lefutásával magyarázható.

A kamategyenleg összetétele (milliárd forintban)

	I-V. hó	
	2016	2017
1. Bevétel	55,9	51,6
1.1. Forint	56,5	52,2
<i>1.1.1. Államkötvények kamata</i>	52,3	52,1
<i>1.1.2. Kincstárjegyek kamata</i>	0,0	0,1
<i>1.1.3. Repóügyletek kamata</i>	1,2	0,0
<i>1.1.4. KESZ forintbetét kamata</i>	3,0	0,0
1.2. Deviza	-0,6	-0,6
<i>1.2.1. Devizaműveletek kamatelszámolásai</i>	-0,6	-0,6
2. Kiadás	335,9	316,5
2.1 Forint	199,1	201,9
<i>2.1.1. Forinthitelek kamata</i>	9,4	13,2
<i>2.1.2. Államkötvények kamata</i>	157,9	148,1
<i>2.1.3. Kincstárjegyek kamata</i>	31,5	40,6
<i>2.1.4. Repóügyletek kamata</i>	0,3	0,0
<i>2.1.5. Egyéb függő tételek</i>	0,0	0,0
2.2. Deviza	136,8	114,6
<i>2.2.1. Devizahitelek kamata</i>	18,6	6,9
<i>2.2.2. Devizakötvények kamata</i>	118,2	107,7
3. Kamategyenleg	280,0	264,9

II. AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

1. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága május végéig 465,0 milliárd forinttal **növekedett** négy, egymást részben ellensúlyozó tényező következtében:

- **Az első tényező** a kedvező piaci helyzetben megvalósított nettó forintkibocsátás – nagyrészt a lakosságnak közvetlenül értékesített állampapírokból – 800,1 milliárd forint összegben, ami a költségvetés éves hiányát és részben a lejáró devizaadósságot finanszírozza.
- **A második – előbbivel ellentétes, csökkentő hatású – tényező** a nettó devizatorlesztés 134,8 milliárd forint értékben.
- **A harmadik, csökkentő hatású tényező** a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett erősödése, amely az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értékét 62,5 milliárd forinttal csökkentette.
- **A negyedik, szintén csökkentő hatású tényező** a deviza-keresztárfolyamok változása, ami az állam partnerkockázatát csökkentő mark-to-market betétállományokat csökkentette 137,8 milliárd forint összegben.

Az előzetes adatok szerint május végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbiak szerint alakult:

A központi költségvetés adósságának alakulása 2017-ben, milliárd forint

	2016 december 31.		kibocsátás (növekedés)	törlesztés (csökkenés)	egyéb változás	nettó változás	2017 május		változás százalékpont
	előzetes állomány	megoszlás (%)					előzetes állomány	megoszlás (%)	
	I-V. hónap								
1. Forint	18 430,9	72,48	5 033,2	4 233,1	0,0	800,1	19 231,0	74,27	1,79
1.1. Hitel	865,0	3,40	12,0	0,0	0,0	12,0	877,1	3,39	-0,01
1.1.1. Külföldi	865,0	3,40	12,0	0,0	0,0	12,0	877,1	3,39	-0,01
1.1.2. Belföldi	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00
1.2. Állampapír	17 565,8	69,08	5 021,2	4 233,1	0,0	788,1	18 353,9	70,88	1,80
1.2.1. Piaci értékesítésű	17 526,7	68,92	5 021,2	4 233,1	0,0	788,1	18 314,7	70,73	1,81
1.2.1.1. Kötvény	11 562,4	45,47	1 175,4	1 355,6	0,0	-180,2	11 382,2	43,96	-1,51
1.2.1.2. Diszkontkincstárjegy	896,4	3,52	851,3	941,4	0,0	-90,1	806,3	3,11	-0,41
1.2.1.3. Lakossági állampapír	5 067,9	19,93	2 994,4	1 936,1	0,0	1 058,3	6 126,2	23,66	3,73
1.2.2. Nem piaci értékesítésű	39,2	0,15	0,0	0,0	0,0	0,0	39,2	0,15	0,00
2. Deviza	6 256,5	24,60	141,9	276,7	-62,5	-197,3	6 059,2	23,40	-1,20
2.1. Hitel	1 101,6	4,33	0,0	6,7	-11,4	-18,1	1 083,5	4,18	-0,15
2.1.1. Külföldi	1 097,6	4,32	0,0	2,7	-11,4	-14,1	1 083,5	4,18	-0,13
2.1.2. Belföldi	4,0	0,02	0,0	4,0	0,0	-4,0	0,0	0,00	-0,02
2.2. Állampapír	5 154,9	20,27	141,9	270,0	-51,1	-179,2	4 975,7	19,21	-1,06
2.2.1. Külföldi	4 618,9	18,16	0,0	230,1	-45,0	-275,2	4 343,8	16,77	-1,39
2.2.2. Belföldi	536,0	2,11	141,9	39,9	-6,1	95,9	631,9	2,44	0,33
Összesen	24 687,4	97,08	5 175,2	4 509,8	-62,5	602,8	25 290,2	97,66	0,58
Egyéb kötelezettség	742,7	2,92	515,9	647,0	-6,7	-137,8	604,8	2,34	-0,58
MINDÖSSZESEN	25 430,0	100,00	5 691,1	5 156,8	-69,3	465,0	25 895,0	100,00	0,00

Megjegyzés: a táblában szereplő tizedes eltérések kerekítésből adódnak.

A központi költségvetés devizaadóssága május végéig 197,3 milliárd forinttal 6059,2 milliárd forintra csökkent az elmúlt év végéhez képest. A devizaadósság részaránya a 2016. év végi 24,6%-os szintről 23,4%-os szintre csökkent a teljes adósságon belül.

A költségvetés forintadóssága május végéig 800,1 milliárd forinttal nőtt, és 19 231,0 milliárd forintot ért el, a forintrészarány elérte a teljes államadósság 74,3%-át. 2016 decemberében ez az arány 72,5% volt.

Május végén a lakossági állampapírok állománya 6126,2 milliárd forintot tett ki, ami 1058,3 milliárd forint növekedést jelent 2016. december vége óta. Ez döntően három tényezőre vezethető vissza. A lakossági ügyfelek által vásárolható, egy évnél hosszabb futamidejű *Prémium Magyar Államkötvény* és a *Bónusz Magyar Államkötvény* együttes állománya 2017. május végén 413,7 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 1934,9 milliárd forintot tett ki. 2017. április elejétől jegyezhető az új kétéves futamidejű, fix kamatozású állampapír, amelynek állománya 225,8 milliárd forint volt május hó végén. Ezzel tovább bővült a lakossági ügyfelek körében egyre népszerűbb, hosszabb futamidejű állampapírok palettája. A kamatozó kincstárjegyek állománya 3477,1 milliárd forint volt május végén, ami 411,5 milliárd forinttal haladta meg az év végi állományt.

A külföldi befektetők állampapír állománya májusban 86,9 milliárd forinttal növekedett az előző hónaphoz képest. A külföldi állomány 99,8%-a, 3331,3 milliárd forint államkötvény és 0,2%-a, 7,9 milliárd forint diszkontkincstárjegy. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje május végén 5,5 év volt, amely azonos az előző hónap végén mért értékkel.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swap műveleteket köt, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezésre kerülő fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. Az elmúlt években az egyéb devizák (főként az USD, illetve a CHF) jelentősen felértékelődtek az euróhoz képest, az emiatt keletkező többletadósságot viszont a swapkötéssel sikerült kizárni. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya 137,8 milliárd forinttal csökkent, és május végén 604,8 milliárd forintot tett ki, ami a teljes államadósság 2,3%-át teszi ki.

2. Kamatok, hozamok alakulása

A diszkontkincstárjegyek májusi aukcióin a havi átlagos fedezettség az előző havi 2,0-höz képest nem változott. A kötvényaukciókon a fedezettség az előző havi 4,1-ről 3,4-re csökkent.

A 3 hónapos diszkontkincstárjegy utolsó májusi aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz viszonyítva 1 bázisponttal csökkent, és 0,03%-ot tett ki. A 12 hónapos kincstárjegy utolsó májusi aukcióján a kialakult átlaghozam 0,12% lett, amely 2 bázisponttal alacsonyabb az áprilisi értéknél.

A 3 éves kötvényaukción a hozam 17 bázisponttal 0,78%-ra csökkent az utolsó áprilisi aukción kialakult átlaghozamhoz viszonyítva. Az 5 éves kötvény utolsó májusi aukcióján az átlaghozam 1,76%-ot ért el, ami 29 bázisponttal alacsonyabb az utolsó áprilisi aukcióhoz képest. A 10 éves kötvény 2,99%-os átlaghozama 24 bázisponttal elmaradt az utolsó áprilisi aukción kialakult átlaghozamtól.